

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 22.12.2008
СОМ(2008) 888 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

**въз основа на член 20 от Рамково решение 2005/214/ПВР на Съвета от 24 февруари
2005 година относно прилагането на принципа за взаимно признаване на
финансови санкции**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

въз основа на член 20 от Рамково решение 2005/214/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 година относно прилагането на принципа за взаимно признаване на финансови санкции

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Контекст

С Рамково решение 2005/214/ПВР се прилага принципът на взаимно признаване на финансовите санкции, които са наложени от съдебни или административни органи с цел улесняване изпълнението на такива финансови санкции в друга държава-членка, различна от държавата-членка, в която са били наложени. На 29 ноември 2000 г. Съветът на Европейския съюз изрази съгласието си в съответствие със заключенията от Тампере, че е необходимо да се даде приоритет на приемането на такъв инструмент в рамките на програмата за мерки за прилагане на принципа за взаимно признаване към решенията по наказателни дела.

Рамковото решение се прилага за всички нарушения, за които могат да бъдат наложени финансови санкции. Проверките за двойна наказуемост бяха премахнати по отношение на 39 нарушения, изброени в рамковото решение.

1.2. Уведомления от държавите-членки

До октомври 2008 г. Комисията получи уведомления относно транспонирането на разпоредбите на рамковото решение в националните законодателства от следните единайсет държави-членки: AT, CZ¹, DK, EE, FI, FR, HU, LT, LV, NL, SI². Не са получени уведомления от следните шестнайсет държави-членки: BE, BG, CY, DE, EL, ES, IE, IT, LU, MT, PL, PT, RO, SE, SK, UK.

1.3. Метод и критерии за оценка

В член 20 от рамковото решение се предвижда изготвянето на писмен доклад на Комисията относно мерките, взети от държавите-членки, с цел постигане на съответствие с този инструмент до 22 март 2007 г. Закъснението в подготовката на настоящия доклад се дължи на малкия брой уведомления, получени до първоначалния краен срок, определен с рамковото решение.

По своята същност рамковите решения са обвързващи за държавите-членки по отношение на резултатите, които трябва да бъдат постигнати, но право на националните органи е да изберат формата и метода на изпълнение (критериите са: яснота, правна сигурност, ефективност). Рамковите решения нямат пряко действие. Въпреки това принципът на съответно тълкуване е обвързващ по отношение на

¹ Получени от Генералния секретариат на Съвета на ЕС

² idem

рамковите решения, приети съобразно Дял VI от Договора за Европейския съюз³. Тъй като Комисията няма правомощия да открива процедури за нарушение срещу държава-членка, за която се твърди, че не е предприела необходимите мерки за спазване на разпоредбите на рамково решение на Съвета, прието в рамките на третия стълб, характерът и целта на настоящия доклад са ограничени до оценка на мерките за транспониране, предприети от единайсетте държави-членки.

2. ОЦЕНКА

Член 1 - Определения

В член 1 се определят термини като „решение“, „финансова санкция“, „решаваща държава“ и „изпълняваща държава“.

CZ, HU и NL са дали определение за всички тези термини, но повечето държави-членки (AT, DK, EE, FI, FR, SI) са транспонирали единствено определенията на „решение“ и „финансова санкция“. LT и LV са транспонирали единствено определението на „финансова санкция“. В определен брой закони за транспониране липсват разпоредби за някои елементи на тези определения. Основният елемент е непризнаването на отговорността на юридически лица в националното законодателство на CZ⁴.

Член 2 — Определяне на компетентните органи

С този член държавите-членки се задължават да уведомят Генералния секретариат на Съвета и Комисията относно националните органи, компетентни за целите на рамковото решение. Всяка държава-членка може да определи един или няколко централни органа, които са компетентни за административното предаване и приемане на решенията, както и за подпомагане на компетентните органи, ако това се окаже необходимо съгласно устройството на нейната вътрешна система.

За някои държави-членки компетентните органи, които издават или изпълняват решенията, са националните съдилища (AT, CZ, HU, LT, LV, SI). В други държави-членки централният орган е посочен като издаващ или изпълняващ орган. Такъв е случаят за DK и EE (Министерство на правосъдието), NL (прокурорът в Leeuwarden). Във FR прокуратурата е компетентният орган за издаване на решението, а прокурорите – за изпълнението им.

В CZ, HU, LT, LV и SI е определен централен орган (Министерство на правосъдието) за предаване на документи.

FI е посочила „Oikeusrekisterikeskus“ (Legal Registry Centre) като компетентен орган съгласно член 2.

Член 3 – Основни права

³ Решение на Европейския съд, Пупино, Дело-105/03 (16 юни 2005 г.), ОВ С 193, 6.8.2005 г., стр. 3
⁴ До момента не е получена декларация въз основа на член 20, параграф 2, буква б) относно ограничаване на прилагането на разпоредбите за отговорността на юридическите лица за период до пет години от датата на влизане в сила на рамковото решение.

Съгласно член 3 рамковото решение не накърнява задължението за зачитане на основните права и на общите правни принципи съгласно член 6 от Договора.

Според няколко държави-членки този член не изисква транспониране (DK, FR, NL). AT и HU го прилагат като задължително основание за отказ на изпълнение. В това отношение някои държави-членки се позовават на националното законодателство (LT, SI). FI е транспонирала тази разпоредба чрез определяне на основание за отказ на изпълнение на решение, ако са налице разумни основания да се подозира, че гаранциите за справедлив процес са били нарушени по време на производството, довело до решението.

Член 4 — Предаване на решения и сезиране на централния орган

Съгласно този член съответното решение, заедно с удостоверение, може да бъде предадено на компетентните органи на държава-членка, в която физическото или юридическото лице, срещу което е постановено решението, разполага с имущество или получава доходи, обичайно пребивава или, в случай на юридическо лице, има регистрирано седалище. Предаването на документите се извършва директно между компетентните органи.

CZ, FI, HU, LT, LV и NL са транспонирали всички елементи на член 4 в своето законодателство по прилагане. AT, DK, FR и SI са приложили тази разпоредба само частично.

В ЕЕ санкцията може да се изпълнява по отношение на лица, които са граждани или постоянно пребиваващи в решаващата държава-членка, както и по отношение на лица, които се намират на територията на тази държава-членка, но няма да бъдат екстрадирани, и също така по отношение на юридически лица, които са регистрирани на територията на изпълняващата държава-членка.

Член 5 – Приложно поле

В този член е включен списък с престъпления, които водят до признаване и прилагане на решенията без проверка за двойна наказуемост, ако те са наказуеми в решаващата държава-членка. Всички други престъпления могат да подлежат на такава проверка от страна на изпълняващата държава-членка. В списъка са обхванати 32 престъпления, които са вече изброени в други рамкови решения (напр. европейската заповед за арест) и още няколко, а именно:

- поведение, което нарушава разпоредбите за движение по пътищата, включително нарушения на разпоредбите за времетраенето на управление и почивка на МПС, както и разпоредбите относно опасни товари,
- контрабанда на стоки,
- нарушаване на правата върху интелектуална собственост,
- заплахи срещу лица и насилие срещу тях, включително прояви на насилие по време на спортни мероприятия,
- престъпно увреждане,

- кражба,
- престъпления, които са установени от решаващата държава и служат за прилагане на задължения, които произтичат от актове, които са приети в рамките на Договора за ЕО и на дял VI от Договора за ЕС.

AT, DK, EE, FI, FR, HU, LT, NL са транспонирани целия списък. Част от списъка не е приложен за CZ, LV и SI.

Член 6 — Признаване и изпълнение на решения

Съгласно член 6 съответното решение се признава без да се изискват никакви допълнителни формалности и незабавно се предприемат необходимите мерки за неговото изпълнение.

CZ, DK, FI, FR, LV и NL са приложили тази разпоредба. AT, EE, HU, LT и SI са транспонирани разпоредбата частично. По принцип държавите-членки не са посочили срок за изпълнение.

Член 7 — Причини за отказ за признаване или изпълнение

В член 7 се предвиждат редица основания, които могат да представляват основание за отказ за признаване или изпълнение. Всички основания, посочени в този член са незадължителни.

Те са следните:

- липсва удостоверение, то е непълно или очевидно не съответства на решението (транспонирано като незадължително от FI, FR, HU; транспонирано като задължително от AT, CZ, DK, LT, LV, NL, SI; транспонирано от EE отчасти като задължително, отчасти като незадължително)
- *ne bis in idem* (транспонирано като незадължително от DK, FI; транспонирано като задължително от AT, CZ, EE, FR, HU, LT, LV, NL, SI)
- принципът на двойна наказуемост (транспонирано като незадължително от DK, FI; транспонирано като задължително от AT, CZ, EE, FR, HU, LT, LV, NL, SI)
- изпълнението е с изтекла давност (транспонирано като незадължително от DK, FI; транспонирано като задължително от AT, CZ, EE, FR, HU, LT, LV, NL, SI)
- принципът на териториалност (транспонирано като незадължително от FI, FR, HU, NL; транспонирано като задължително от AT, CZ, DK, LV, SI; не е транспонирано от EE и LT)
- имунитет (транспонирано като незадължително от FI; транспонирано като задължително от AT, CZ, DK, EE, FR, HU, LT, LV, NL, SI)
- възраст за наказателна отговорност (транспонирано като незадължително от FI; транспонирано като задължително от AT, CZ, DK, EE, FR, HU, LT, LV, NL, SI)

- права на засегнатото лице (транспонирано като незадължително от FI; транспонирано като задължително от AT, CZ, DK, EE, FR, LT, LV, NL, SI; не е транспонирано от HU)
- санкцията е по-малко от 70 EUR (транспонирано като незадължително от FI, FR, NL; транспонирано като задължително от AT, CZ, EE (1000 крони), DK, HU, LT, LV, SI)

Допълнителни основания, посочени от шест държави-членки:

- Съгласно декларираното от CZ, тъй като нейното национално законодателство не признава отговорността на юридически лица, изпълнението на искания, свързани с тях ще бъде отказано⁵;
- Допълнителните основания за EE обхващат: решение на съда, ако то не е влязло в сила; решение, взето от съд, който не е считан за независим (EE разграничава делата на собствените си граждани и тези на другите граждани на ЕС);
- FI е добавила допълнително задължително основание: ако са налице разумни основания да се подозира, че гаранциите за справедлив процес са били нарушени по време на производството, довело до решението;
- HU е посочила няколко допълнителни задължителни основания: криминалното престъпление, на което се основава решението на държавата-членка попада под унгарска юрисдикция (членове 3 и 4 от Наказателния кодекс); и когато криминалното престъпление подлежи на амнистия съгласно унгарското законодателство. Други обстоятелства са такива, при които е изминала една година от влизането в сила на чуждестранното решение, и ако срокът на давност е изтекъл. Това не е бариера пред изпълнение, което е започнало по време на срока на давност;
- LV е добавила като задължителни основания: причини да се счита, че санкцията е била наложена като наказание на основания, свързани с раса, религиозна принадлежност, етнос, пол, политически възгледи, и също когато не е възможно решението да се изпълни в LV;
- SI е добавила други две основания: ако съществуват причини да се вярва, че санкцията е била наложена като наказание на основания, свързани с раса, пол, политически или религиозни възгледи, и също така когато изпълнението би било в противоречие с конституцията на Словения.

Член 8 — Определяне на сумата за плащане

Този член се отнася до ситуация, при която посочените в решението деяния не са били извършени на територията на решаващата държава-членка. В такъв случай изпълняващата държава може да реши да намали размера на наложената санкция до максимума, предвиден за същия вид деяния в рамките на националното законодателство на изпълняващата държава, когато деянията са от компетентността на тази държава. При необходимост компетентният орган на изпълняващата държава

⁵ До момента не е получена декларация въз основа на член 20, параграф 2, буква б) относно ограничаване на прилагането на разпоредбите за отговорността на юридическите лица за период до пет години от датата на влизане в сила на рамковото решение.

преизчислява финансовата санкция във валутата на изпълняващата държава по обменния курс за деня на налагане на тази санкция.

Тази разпоредба е транспонирана от AT, CZ, DK, FI, FR, HU, LT, NL, SI. EE не я е транспонирала. LV се позовава единствено на превръщане на валутата.

Член 9 – Приложим закон за изпълнението

Съгласно член 9 изпълнението на решението се урежда от закона на изпълняващата държава по същия начин както при финансови санкции, които са наложени от изпълняващата държава. В случаите, когато финансовата санкция е била платена изцяло или частично, тя се приспада в пълен размер от сумата, която следва да се изиска в изпълняващата държава.

Във всеки случай финансова санкция, която е наложена на юридическо лице, се изпълнява, дори и ако принципът за наказателна отговорност на юридически лица не се признава в изпълняващата държава.

AT, FI, FR, NL и SI са приложили този член. DK, EE, HU, LT и LV са го приложили само частично.

Частичното прилагане на този член е резултат от нетранспонирането на параграф 3 относно юридическите лица. В това отношение някои държави-членки са се позовали на националното законодателство (AT, FR, NL). В CZ националното законодателство не признава отговорността на юридическите лица⁶.

Член 10 — Лишаване от свобода или други алтернативни санкции, които заместват невъзстановяване на финансовата санкция

Ако не е възможно дадено решение да бъде изпълнено напълно или частично, може да бъде постановена алтернативна санкция, включително и лишаване от свобода, ако националният закон на изпълняващата държава предвижда това и ако решаващата държава е допуснала постановяването на такава алтернативна санкция в удостоверението по член 4. Тежестта на алтернативна санкция се определя съгласно закона на изпълняващата държава, но не бива да надхвърля максималния размер, който е посочен в представеното от решаващата държава удостоверение.

AT, CZ, HU, LT и SI са транспонирали тази разпоредба. В случая на LV някои от разпоредбите не са приложени. EE предвижда замяна на финансовата санкция с лишаване от свобода или общественополезен труд.

Някои държави-членки са заявили, че според националната им система няма възможност за прилагане на алтернативни наказания нито на тяхна територия, нито на територия на друга държава (FI, FR), или само на тяхна територия (DK). NL е транспонирала тази разпоредба. Нидерландският съдия може да разреши лишаване от свобода при следните обстоятелства: компетентният орган, наложил финансовата санкция, е посочил също така в решението си, че е възможно лишаване от свобода ако

⁶ До момента не е получена декларация въз основа на член 20, параграф 2, буква б) относно ограничаване на прилагането на разпоредбите за отговорността на юридическите лица за период до пет години от датата на влизане в сила на рамковото решение.

санкцията не е приложена; финансовата санкция не е платена от осъденото лице и не съществуват други начини за прилагане на санкцията; и издаващият орган се е съгласил с лишаването от свобода като алтернатива на финансовата санкция.

Член 11 — Амнистия, помилване, преразглеждане на присъдата

Съгласно този член правото на амнистия и помилване може да бъде упражнено както от решаващата държава, така и от изпълняващата държава, но единствено решаващата държава може да вземе решение по молба за преразглеждане на решението.

Някои държави-членки са транспонирали този член (FI, NL). Разпоредбите за прилагане на CZ и DK се отнасят единствено до помилване на тяхна територия. LT е транспонирала тази разпоредба по отношение на амнистията и помилването, но не споменава преразглеждането. Съгласно законодателството на ЕЕ правото на амнистия, помилване и преразглеждане на решение се упражнява от решаващата държава. LV се позовава на ситуация, при която решения за амнистия и помилване, взети в решаващата държава, са обвързващи за LV. AT и SI са транспонирали разпоредбата по отношение на амнистията и помилването като задължително основания за отказ (освен това SI се позова на националното законодателство в това отношение). Що се отнася до преразглеждането AT е заявила, че не е необходимо тази разпоредба да бъде транспонирана.

HU не е транспонирала този член. Нито пък FR, но тя се позовава на съществуващи в това отношение разпоредби в националното законодателство.

Член 12 – Прекратяване на изпълнение

В този член се предвижда задължението за незабавно уведомяване на компетентния орган на изпълняващата държава за всяко решение или мярка, въз основа на което решението престава да бъде изпълнимо или е оттеглено от изпълняващата държава по някакви други причини. В резултат на такава информация изпълняващата държава е задължена да прекрати изпълнението на решението.

AT, CZ, DK, FI, FR, HU, LT, LV, NL и SI са транспонирали изцяло тази разпоредба. ЕЕ не е транспонирала този член.

Член 13 — Приходи от изпълнението на решения

В този член се посочва, че приходите от изпълнението на решения се предоставят на изпълняващата държава, освен ако не е договорено друго, и по-специално в случаите, в които има жертви, които не са страни по гражданско производство.

Този член е транспониран от AT, CZ, DK, FI, FR, HU, LT, NL, SI. ЕЕ и LV не са приложили тази разпоредба.

Член 14 — Информация от изпълняващата държава

В съответствие с този член компетентният орган на изпълняващата държава уведомява компетентния орган на решаващата държава незабавно за решения относно признаване или изпълнение.

AT, CZ, FI, HU, LT, LV, NL, SI са приложили този член. FR го е приложила с изключение на прилагането на алтернативни санкции, което не се съдържа в националното законодателство на FR.

EE не е приложила тази разпоредба. DK е заявила, че не е необходимо тази разпоредба да се транспонира.

Член 15 — Последствия от предаването на решение

Този член се отнася до случаите, при които по изключение решаващата държава може да пристъпи към неговото изпълнение.

С изключение на EE всички държави-членки, които са изпратили уведомления, са приложили този член.

Член 16 — Езици

В член 16 се посочва, че удостоверението трябва да бъде преведено на официалния език или на един от официалните езици на изпълняващата държава. Всяка държава-членка обаче може във всеки един момент да заяви, че ще приеме превод на един или няколко други официални езици.

По-голямата част от държавите-членки изискват превод на своя собствен официален език (AT, CZ, DK, FR, HU). Други в допълнение приемат английски език (EE, LT, LV, NL, SI). FI приема удостоверения на фински, шведски или английски и на други езици, ако не съществуват пречки за одобрението на удостоверението.

Член 17 – Разходи

В този член се посочва, че държавите-членки се отказват от взаимни искания за възстановяване на разходи, които са свързани с прилагането на този инструмент. AT, FI, CZ, NL и SI са приложили този член. EE, HU и LV не са. DK, FR и LT са заявили, че не е необходимо тази разпоредба да се транспонира.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Степента на изпълнение на Рамково решение 2005/214/ПВР на Съвета от 24 февруари 2005 година в националното законодателство на държавите-членки на Европейския съюз не може да бъде преценена напълно на този етап. Транспонирането не е задоволително, тъй като държавите-членки предоставиха само единайсет уведомления.

Като цяло националните разпоредби за прилагане са в съответствие с рамковото решение, и по-специално относно най-важните въпроси, като премахването на проверките за двойна наказуемост и признаването на решенията без допълнителни формалности. За съжаление анализът на основанията за отказ на признаване или изпълнение показва още веднъж, че докато почти всички държави-членки са ги транспонирани, в повечето случаи основанията са приложени като задължителни. Освен това са добавени някои задължителни основания. Тази практика категорично не съответства на рамковото решение.

Комисията приканва всички държави-членки да разгледат настоящия доклад и да се възползват от възможността да предоставят всякаква допълнителна информация в това отношение на Комисията и на секретариата на Съвета, за да изпълнят задълженията си съгласно член 20 от рамковото решение. Освен това Комисията насърчава онези държави-членки, които са посочили, че подготвят съответното законодателство, да приемат тези национални мерки и да ги съобщят възможно най-скоро.